

EL RERAFONS DEL SEGLE XX

El meu propòsit és expositiu, no exactament crític. Hi ha una mica de reflexió, un xic d'experiència, un molt de lectura... Un testimoni gris del segle agitat que ens ha tocat de viure.

Quan dic rerafons del segle XX faig referència a allò que de ~~constant~~ ^{permanent} hi ha darrere les convulsions visibles; als canvis profunds, veritablements profunds que en l'individu i la societat ha deixat aquest segle XX.

Sortiu al carrer i demaneu a la gent : de tots els canvis haguts al nostre segle, quins hauran deixat més senyal ? I obtindreu un davassall de respostes possibles. Que què ha deixat més senyal en l'espirit dels homes ? Per exemple :

la revolució russa, les dues guerres, la bomba atòmica,
la cursa espacial la caiguda de la moral tradicional,
l'aparició de l'informalisme en l'art... la cursa tecnològica.

A dreta llei, no podem dir-los que van desencaminats. Tot el que els transeünts ens responen són fenomens ~~realment~~ importants, autèntics

daltabaixos (i terra trèmols gairebé) de les condicions de vida i de relació dels homes. Però, si bé ho observem, no es tanca en ells tota la problemàtica del canvi ocorregut dins el segle XX. Hi ha més i més profundes transformacions... i alguna de les fites històriques esmentades és més conseqüència que no causa, dels corrents interns que dins la societat anaven fent camí: i en el cas que algú trobi excessiva la paraula conseqüència, diguem que són paral·lels, a un nivell més profund, ~~de~~ dels fenòmens i fets històrics abans esmentats.

M'he entretingut a meditar ~~de~~ les circumstàncies concomitants en cadascuna de les transformacions visibles del segle XX i en les concauses que hi subjeien, i he arribat a la conclusió que ni les guerres ni l'explosió atòmica, ni ~~la implantació~~ *el temporal Triomf* dels sistemes marxistes, no expliquen ~~del~~ *d* el tot els canvis de fons, el rerafons del segle XX.

Jo, m'arriscaria a assenyalar quatre estats de convulsió, quatre *volcans* ~~de~~ *- revolucions -* actuant, els quals han deixat un rastre perenne. Aquests estats de convulsió han canviat la societat. I per sempre. Són :

- A- La revolució tècnica i del lleure.
- B- La revolució colonial (tercer món)
- C- La revolució conductiva ètica (particularment juvenil)
- D- La revolució de la dona.

Aquests quatre guions han dut a terme una transformació ~~per sempre~~ *decisiva*.
 Són molt més importants que la Peste Negra de l'Edat Mitjana, que la revolució laboral de finals del segle XIX, que els cismes i les descobertes geogràfiques. Afecten l'home en les seves apetències i ~~navegacions~~ *encaminaments* més íntims.

Si bé us semblava, anem a veure en més detall cadascuna d'aquestes forces catalitzadores, i examinarem quina incidència té en la nostra societat. Sobretot, veurem o provarem de calcular fins a quin punt l'acció de cadascuna és irreversible. ~~Ho és perquè ha deixat~~ *l'el seu*
~~un~~ *el seu* rastre ~~una~~ perenne.

I dic irreversible no pas pel gust de fer de profeta, que ni m'escau ni tindria sentit: no dic perquè ho crec ~~eficidament, durement~~ *així*.

Algú diria que tot això és irreversible ? Els mals que pot com-
portar (contaminacions, despersonalització de l'home) han estat vistos
pels ecòlegs i els grups pacifistes i naturistes. Bo és que denunciïn
allò que cal denunciar, i jo mateix sóc ^{(on tro} ~~contra~~ ^{el} ~~ecòleg~~ : ara bé, tan-
mateix, opino que el procés és irreversible, que cada cop hi haurà més
tècnica, i que la fantasia no depèn només del somni de l'home, sinó
~~El vi~~ ~~de~~ ~~la~~ ~~fantasia~~ ~~és~~ ~~a~~ ~~l'~~ ~~abast~~, ~~la~~ ~~cinè~~ ~~ma~~ ~~gr~~ ~~avador~~ ~~és~~ ~~cosa~~
també de les possibilitats combinatories dels sistemes ~~moderns~~.
~~de cada dia i les joguines amb mecanismes elèctrics han desplaçat aque-~~
~~lles altres que permetien més fantasia. Què hi farem !~~

Repteixo: algú diria que tot això és irreversible, que hom pot
tornar, per decret, endarrera ? Aquí tenim, doncs, un dels corrents, el
tecnològic, que ha marcat fita dins el segle XX.

~~El que ocorre, però, és que aquestes meravelles les produeixen uns~~
minories, uns grups minúsculs que orienten el nostre consumisme i que
són amos de les nostres formes d'oci. La il·lusió de llibertat, doncs,
hi és : la realitat de la llibertat, més problemàticament.

La revolució tècnica ⁱ del lleure

Amb el terme tecnologia volem indicar una passa més enllà de la industrialització adreçada a la fabricació seriada: ~~volem indicar~~ ^{és a dir} tot un ~~procés~~ ^{camí} d'aperfectiment dels processos que ~~permeten~~ permeten una més gran velocitat, una reserva d'esforços dedicats a noves investigacions: en suma, una acceleració del ritme de producció, consum, control, distribució, (in)alversació.

Per necessitats pràctiques inclos la investigació científica al nivell de la invenció d'una màquina o de l'aparició de noves matèries: I per aquí començo, per les noves matèries. Ningú no hauria dit que el segle XX hauria de produir la invenció d'una matèria totalment ^(mil·lions de T.M.) nova, inexistents abans: és el plàstic, els plàstics. Es una revolució en la qual no hem pensat: la gent ~~illetrada~~ ^{ill}, la persona més poc instruïda, accepta el plàstic. Quan hi pensem, però, ens trobem per prima vegada amb una matèria de gran utilitat i ductilitat, capaç de prendre tota densitat, tota resistència, tota duresa i tota maleabilitat i que l'home crea de forma miraculosa, a partir dels hidrocar-

burs. Fins arribar als plàstics, l'home construïa i fabricava a partir de substàncies ~~que hi havia~~ ^{tàctil, cut, sòlida} existents en la naturalesa : el ferro i la llana ^{Forment cosint} sobretot. Enganxant, soldant, tallant, serrant, reblant, ^{filant} l'home donava forma a objectes, ja fossin màquines, ja fossin mobles etc. Avui dia no cal utilitzar una matèria ~~molecularment formada~~ ^{sòlida donada} a la naturalesa, sinó que fem una pasta quasi per miracle i a partir d'aquella pasta donem formes i consistències: des d'una carrosseria per a cotxe fins als més inversemblants estoigs, l'encapsat, l'ensacat o les fibres ^{o làmines} ~~textils~~.

Una revolució així no s'havia operat des del Neolític.

Però això és un aspecte només, -precisament un aspecte que jo volia ressaltar- de la revolució tecnològica : l'altre fessant el componen el capítol de comoditats, esglaonades en vehiculació pròpia, o sigui supressió de la tracció animal i aparició del transport personal mecanitzat ^(automòbil) (que això hagués començat a finals del segle XIX no vol dir res) el següent esglaió seria la comunicació per impulsos elèctrics, ~~amb~~ sense fil (ràdio, ~~amb~~ i, sobretot televisió, que és, en l'esfera de la comunicació o transmissió, l'invent més gran del segle XX) % l'automatització seguiria després, i amb l'automatització vull

dir no solament la informàtica sinó també la complexitat dels proces-
 ssos fabrils, que ha ^{abocat} ~~est~~ per exemple, una abundor de roba d'ús com mai
 no s'havia vist. Continuem, posant exemples, i trobem el consumisme,
 fruit del graó anterior : gran fabricació, gran publicitat, gran inver-
 sió que cal recuperar. Vull dir ^{també} ~~amb~~ l'automatitzaió la facultat de cons-
 truir l'estratègia corresponent als viatges espacials, viatges que po-
 den~~h~~ tenir les motivacions més pacífiques o més bel·liques pensables.

De tota la revolució tecnològica en retinc, per tal com és la més
 significativa, la revolució de la comunicació, que permet avui rebre
 notícia o càlcul a l'instan~~t~~, que posa en lligam les Borses o els
 Estats Majors o els laboratoris de punta a punta a de món. Que ens
 dóna el videotext, ^{el} qual ens permet tenir la informació última en qual-
 sevol camp al dia mentre tinguem ~~accés~~ a un terminal.

i

de lluny o de prop, així, d

amb tot, deia, o'ha marcat una fita.

I ha marcat fita, perquè ha contribuït a crear un home nou, el qual té unes relacions amb el medi ^{natural} ~~natural~~ ^{i social} que no tenia abans.

a- Per exemple, és un home influït pel consumisme exagerat.

Les coses es llancen (roba, recipients...noses)

Les coses no es conserven (mobles...)

b- es produeix una psicosi de novetat (càl que tot sigui nou),...

però retorn periòdic a l'antiquarisme)

c- La llibertat de crear és contrarestada pel control que damunt l'home exerceix la tècnica i la tecnologia

som espiats pels controls de

ordinadors
d'Hisenda
de policia

també és contrarestada per la ^{salutació} ~~salutació~~ ^{salutació} física del món i la seva contaminació: aleshores el lleure esdevé difícil.

d) L'efecte pervers : Raymond Boudoni i la seva teoria exposada a " Effet pervers et ordre social "

Exemples:

- "La més gran circulació de diner i les ^{relatives} oportunitats socials no contribueixen a l'augment de la mobilitat social"
- " A major accés a la Universitat, més decreixement del valor dels títols universitaris".
- " a més amples autopistes, més congestió"
- " Com més un individu treballa per al seu propi millorament, més beneficia la renda global de la societat". Es la mà invisible, de què parlava Adam Smith.
- " Una decisió presa a 6.000 kms del nostre país pot afectar-nos totalment "
- "L'augment de la fabricació i del consum, d'una forma o altra condueix a un increment de la inflació ".

El més difícil és viure en llibertat, afegim nosaltres. Es combinar aquesta creixent interdependència d'home a home, de país a país, amb un expandiment de la llibertat individual i amb els horitzons creadors a nivell personal que tothom necessita.

I, tota vegada hem tocat de gairell el tema de l'oci -tot i que nosaltres, en el nostre àmbit ,tenim encara massa pluriocupació- podem

imaginar que l'oci serà un fort problema ~~havia~~ al segle XXI. Pensem en els corrents de violència inventada que l'home ha creat com a part del lleure : exageració de l'esport -~~afel~~lícula de James Caan "Roller ~~Ball~~" o en l'obsessió per la marca, que condueix a una violència autoinflingida, per raó de l'esforç suprahumà que representa.

Hi ha el risc que aquesta forma de dirigisme de l'oci prengui una forma totalitària : "1898", de George Orwell o "Fahrenheit 451" de Ray Bradbury ho poden insinuar.

Al segle XXI la cacera s'haurà acabat, o la voldrà paraticar tanta gent que no serà possible (Si comparem la població europea actual 400 milions amb la del Paleolític inferior 300.000 persones...)

No podem pensar per altra banda, en un oci culturalista per a tothom -delicat i refinat- col·leccionisme, pintura, música. Cal que hi hagi formes d'activitat física que siguin oci. Noves formes esportives com a distracció de masses, que l'home es trobi amb els altres en viatges col·lectius, en aplegaments... Davant de la perspectiva de 4.000 o 5.000 ^{o 10.000} milions d'ànimes, la regulació de la natalitat a escala mundial ~~serà un fet.~~ *volt al planeta*

Un dels factors desencadenadors de l'eclipsi dels imperialismes clàssics foren les dues guerres mundials (1914-18 1939-45.)

Després de la Segona Guerra mundial hi ~~hagué~~^{hagué} una sèrie de guerres d'independència, dutes a terme per pobles que volen conservar la pròpia personalitat i per pobles que volen recuperar-la (Ghana)

Els arguments que aquests pobles esgrimeixen són :

a-- No volem ser "esclaus" en la pau i "soldats" en la guerra.

Si morim en la guerra no volem morir també en la pau.

b-- La valoració dels drets de l'home feta per la SDN i per l'ONU accentuada per l'èmfasi que li han donat les esglésies i els Concilis.

c-- el fet que han assolit una certa majoria d'edat degut a la

creació d 'una èlite: fet i fet al llarg dels ^{quaranta} ~~quaranta~~ ^{primers} anys del segle, els fills dels capitostos polítics socials i econòmics d'aquests països van estudiar en universitats europees i assoliren alguns títols superiors. Endemés, la intrusió de "protectors" altres que els colonialistes, ha accentuat la pretensió de rebel·lió.

La conseqüència fou la ruptura de l'antic equilibri. Una tendència a la regionalització per zones a escala mundial. Els factors econòmics, la dinamització de la vida moderna, tot plegat ha fet que entre aquests pobles hi hagués un sentit de revenja per les explotacions passades (l'exemple del petroli és característic) i també paral·lelament un sentiment ecumènic : els negres de tot el món, els indis de tot el món (Argentina amb pocs indis s'equipara a Canàries, amb les restes del seu indigenisme)

Un exemple més, doncs, de com poden canviar les dades d'una situació, com un fenomen determinat pot canviar l'estructura del món de manera definitiva: la situació colonial, activa i opressiva, no pot tornar: en tot cas els coloniamismes ideològics i econòmics persistiran sota altres formes. I caldran encara noves guerres anti-colonials per espolsar-se tots els protectors i els llops amb falsa pell d'ovella. El camí és llarg fins a la plena eclosió de la vida autèntica d'aquests pobles : ara bé, el que és cert és que ells amb ells se sumen; per exemple, aquesta situació perifèrica es fa sentir a l'ONU i a l'Església Catòlica, a l'Unesco.

Una contrapartida : la situació colonial clàssica, antiga, dels imperis nascuts ^{confirmats al llarg} ~~de la Conferència de Berlín a finals del~~ ^{al} segle passat haurà desaparegut, però no la dependència econòmica d'aqueixos pobles colonitzats ara de forma diferent, obligats a no poder sortir de la condició de tercermundistes, i encarats a imitar el consumisme dels països desenvolupats. Res no ha canviat, en el fons, tant més que el potencial de les metròpolis no és merament de prestigi, sinó fredament militar i tècnic, bipolaritzat i amb menyspreu per qui no és amenaçador.

Tercera gran revolució del segle XX: la revolució ètica conductiva i els joves.

Amb aquest títol que sembla pretensions, vull assenyalar que també hi ha hagut un canvi en les actituds íntimes de l'home envers les valors morals, una substitució de valors consagrades per d'altres de noves i un refús d'encotillaments que han protagonitzat els joves, (de manera molt especial).

Els joves, al segle XX, i fins i tot els infants, ho envaeixen tot: els progressos de la higiene i de la medecina a partir del darrer quart del segle XIXè i un augment vegetatiu de la població mundial han produït una superabundància dels habitants joves. A part la consideració humanitària o sanitària implicada en llur creació, potser organitzacions com la UNICEF i algunes agències educatives de la UNESCO no s'haurien produït si la superabundància de gent jove no hagués estat tan manifesta al món. Pensem que de ^{mitjana} ~~promig~~ cada tercera persona que comptaríem al món té menys de 15 anys, que les piràmides d'edat ofereixen per regla general un gruix sensible als grups entre 13 i 30 anys...

b/

Aquest element jove està ,segons els països; abandonat (III món) ^{a)} o bé mimat, consentit, exalçat (països desenvolupats). *Faure S.T.*

En aquests països desenvolupats la joventut estudia, disposa d'argent de poche i és festejat per la publicitat i les temptacions mercantils.

En els països d'economia affluent el nen i el jove poden arribar a creure's que ho són tot. D'una altra banda abunden els executius i directius força joves i el mite de la juvenesa envaeix la consciència col.lectiva.

Tot això ha vingut paral.1el, però no condicionat, per una liberalització de les actituds conductives, la progressiva ruptura de la cèlula familiar i una mena de nou narcisisme: de faisó que cada persona val més , a criteri propi, que no tota la comunitat reunida.

Ho entendrem més bé si retrocedim i ens fixem només en la cèlula familiar o la cèlula composta de la tribu cinquanta anys enrera: i per~~la~~ tribu entenc no pas una entitat salvatge, sinó qualsevol poble o llogarret de les nostres ruralies en aquell temps.

Com a herència històrica

~~Aleshores~~ el que tenia més valor era la tribu a nivell reduït, la família.

Paral·lelament creixia

~~Després~~ vingué la valoració de l'individu (hi havia tot el corrent del liberalisme, un home un vot...)

Encara més tard, malgrat les llavors col·lectivistes del socialisme, la llavor personal, d'orgull de l'individu, continua actuant .

D'una banda el jove, doncs, té consciència que ^{posseeix} una personalitat individual que cal que sigui respectada ; de l'altra, s'enfronta amb un món hostil :

- hi ha poca feina
- els horitzons semblen xatos
- tot hi és reglamentat.

Abans, quan un jove trobava massa obstacles, emigrava,

- als terrotoris colonials
- a fer les Amèriques.

Ara la vida és més urbana: el jove demana oportunitats dintre unes comoditats d'entrada.

La societat reglamentada, quadrada, no li dóna prou sortides, i aixó ho fa després d'haver exalçat la juvenesa a mite.

Llavors el jove es rebel·la: es rebel·la contra la classe de les

persones que dirigeixen aquest món...s'adona que són ^{no} ~~grans, vells~~ ^{de "seus"}.

Es rebel·la contra la classe familiar, el grup familiar, perquè el considera conformista. Tampoc aquí no hi té lloc.

Es rebel·la, en suma, no pas contra, sinó a favor d'una nova classe, una col·lectivitat que és la seva, la de la gent jove.

- Té consciència : - que el món tal com està només acull els submissos.
- que ell mai no tornarà a ser fill/a submis/a.

Aleshores es produeix l'aparició dels joves, massivament. La presen-
~~ça~~ cia massiva i protestatària dels joves es produeix arran de les revoltes estudiantils de Berkeley, California, 1960

Berlin, Universitat, 1961 -visita de Kennedy.

Busquen maneres de canalitzar comuns denominadors amb d'altres joves: sorgeix la música rock, amb ídols ^{renovats} com ~~Elvis Presley~~.

La música es fa protesta, i comencen el soul i el camp i el country.

1963 la crisi de Viet-nam repercuteix furiosament en la joventut americana, que és l'espill per a molts al món : hi ha els draft ^{flag} resisters i burners

~~una mica radicalitzats, tendeixen a la crua, a la violència al·luc.~~
a l'underground

Les seqüel·les de la Guerra de Corea no són res comparades amb les de la del Vietnam. El desencís de la tropa és colossal: tornen desfets, aclaparats, i acostumats a la droga, que s'ha consumit en quantitats respectables al front oriental. Els moviments underground, per llur compte, la posen en circulació a les ciutats: els grans productors de substàncies primeres per a les drogues tenen ara unes organitzacions tentaculars protegides per determinats governs: ara podran jugar amb tots els desencisos: postbèl·lic, a-laboral, underground, estudiantil frustrat, ^{o sigui tots els} atordits per una empenta que no té objectiu ni pot crear res. D'aquí passarà a sectors de la societat ni marginats ni empobrits, i descendirà en la piràmide d'edats: serà la droga escolar, de la pre-adolescència. Els tentacles arriben a l'escola al centre de secundària, al taller d'aprenentatge. I basta que la generació paterna digui que això és un perill perquè els joves s'hi llancin més. Sembla ser un refugi, un univers on l'oblit de la impossible realització personal i social és garantit.

17

1968 - Alguns tractadistes i analistes designen aquest any com crucial per a la història del segle XX: volen veure en el maig francès un autèntic moviment per tractar de renovar la societat. En aquesta valoració, a part elements encertats, també hi podriem veure un desig d'acabar amb restes de paternalisme (De Gaulle) i una actitud recelosa davant les multinacionals ^{estatal} -que aleshores ja tenien ~~una~~ per exemple, pràcticament dominat el mercat de l'alimentació a Europa - i, per què no? dels nordamericans i les seves agències múltiples finançades per nuclis paraestatais.

Les dues dècades dels anys 1970s ^{i 80s} la situació ha empitjorat: els protestataris han estat absorbits pel sistema, o bé s'han mantingut al marge de les actituds submissives però en modes ^{formals} passatgeres, la més colorista de les quals és sempre la *divera*

Ara bé, nosaltres ens proposem de veure quina relació haurà tingut la rebel·lió juvenil -tan visible al carrer - amb l'ètica de les relacions humanes:

La rebel·lió juvenil ~~se~~ pren dos tirats: el de carrer i el domèstic.

Comprèn totes les edats: des del jove universitari o obrer que es manifesta disposat a enfrontar-se amb escamots fortament armats de forces anti-avalots, fins a l'infant de cinc anys que es nega a deixar-se tallar el cabell d'una manera o amb un estil determinats.

Allò que al carrer és protesta contra la societat políticament muntada per i per als grans i "establerts", a nivell domèstic és refús de les valors que individualment conreen els pares i que la família tradicional ha presentat com vàlids.

El jove, l'adolescent, el nen, demana :

- llibertat de moviments dins la ciutat. Horaris propis, no subjectes als fixats pels pares (en major o menor grau)
- reconeixement explícit que la família nuclear es dissol paulatinament.
- llibertat sexual (com un camí, no com una meta) disposició del propi cos. Un camí, dic, per afirmar la llibertat de moviments. Aquella llibertat sexual i del propi cos admet un grau de responsabilitat o de reflexió (els anticonceptius hi juguen un paper bàsic: o l'absència d'anticonceptius, quan es vol afirmar encara més la llibertat corporal...)

D'aquí ve la quasi deificació que es fa en alguns ~~països~~ ^{cercles} de la mare soltera, ...però aquest punt lliga tant amb la rebel·lió juvenil com amb la rebel·lió de la dona...

Els joves proposen també no poques vegades un tipus de vida comunitària, en la qual, paradoxalment, només hi entren ells, els joves... i no sabem si hi acceptarien ^{o hi encaixarien} els homes i dones d'experiència i més edat: em refereixo a les comunes de muntanya, a les illes abandonades, a les masies escondides. En aquests moviments hi ha un desig ^{difícil} de distribució flexible de l'ús públic de la terra i dels béns comunitaris. De la mateixa manera a nivell urbà propugnen un ús públic i indiscriminat dels vehicles : o sigui que jo deixo el meu vehicle estacionat i obert, i qui sigui que en aquell moment el necessiti pot servir-se'n: jo, pel meu compte, puc agafar després un altre cotxe... Utopia ? Molta dosi d'educació cívica és necessària per poder conviure dins aquestes premisses tan generoses.

"Mares les que teniu filles"...es deia en els romanços antics quan es volia cridar l'atenció sobre algun punt moral. Igualment podem dir "mares les qui teniu filles" oblideu-vos de l'educació que a vosaltres us van donar. Sabem que envegeu, en el fons, la llibertat de què elles ^{les filles} gaudeixen, la mobilitat **social** que tenen, la ~~la~~ despreocupació i oblit dels tabús. Acostumem-nos tots a conviure amb ells sota la seva mirada de llàstima. No és que el món sigui dels joves ni que ells tinguin ~~en~~ el timó de la nau: però són molt més presents, encara que són també, -i ells, ^{irritats} se n'adonen - manipulats per la publicitat i la política, les quals aprofiten el seu sentit gregari -grans concentracions per escoltar música, manifestacions, campaments, moviments de protesta. Hom ha creat una moda jove, un consumisme jove.

Un dia els joves hauran pogut canviar la societat just en allò que és convenient a tots que la canviïn: llavors serem en camí de retrobar, tots, un equilibri. Encara que sigui amb una família diferent de la que nosaltres -i els joves d'avui - van trobar. Encara que sigui amb uns plantejaments ètics i religiosos molt diferents. En tot cas, el detergent que els joves representen, també ens haurà fet un bé.

I han estat els joves els qui, davant la pràctica religiosa dels pares, tants cops formulista, han girat l'esquena a aquesta manifestació i han buscat altres camins espirituals, generalment, però, ~~veient~~ veient com aquell buit era omplenat per sectes o, pel cantó oposat, anant vers religions o moviments espiritualistes de meridians molt allunyats. Pocs joves, ^{en augment però} ~~veient aquell buit~~ ~~augmentant~~, són totalment a-religiosos, però també en trobaríem pocs que no admetessin que formar part de la joventut és ja un compromís de tipus espiritual, i que el culte de la disco pot ser com la seva assemblea de fidels.

La rebel·lió de la dona .-

Començo, en aquest punt, per una afirmació: la rebel·lió de la dona, si voleu el moviment de la dona, és la més profunda revolució que ha sofert la humanitat des que l'home deixà de caçar bisons ~~entre cinc i deu mil anys enrere~~.

La rebel·lió de la dona afecta la societat, naturalment, *per això és* una revolució, però és que també registra el ser més íntim i les relacions humanes, ~~a nivell físic i psicològic~~.

~~Per altra banda, la rebel·lió de la dona no s'entén sense la presència de l'home, que en aquest cas és de miralla i de mirall dels homes.~~

Direm encara més, per incrementar la qualificació d'aquesta revolució: és una revolució típica, i ho és perquè participa d'aspectes *psicològics*, d'aspectes ètics, d'aspectes econòmics-polítics i d'aspectes generacionals.

Vegem-ho. Aspectes *psicològics* : a) *decisió de dinàmica* : la dona surt de casa, en el més ampli sentit de la paraula. Es desenganxa de la casa.

b) dinàmica d'iniciatives (la dona deixa la passivitat tradicional per emprendre iniciatives diverses fora de la llar.

Aspectes Ètics : a) es porta a l'exageració la protesta, i pot arribar-se a la violència.

b) el vessant ^{agressiu} sexual s'accentua 1- per un refús de la cosificació ^{passiva} i 2- per esperit de ~~revanxa~~ ^{restitució}

Aspectes Econòmics-polítics a) hi ha una lluita ^{dura} per accedir a un igual tracte salarial -que fins ara no es dona.

b) es produeix, pel cap baix, l'aportació d'un salari a la llar...
...o la independència econòmica de la dona (sola, vídua, separada...o casada)

c) es força una obligada rectificació de legislacions que consideraven una única economia casolana (sacralització del guanyapà) i que ^acondueixen vers una sepració de béns.

d) es produeix un ^{crítica} ~~anàlisi~~ de la professionalitat ^{en} ~~de~~ serveis (infermera, secretària, professora) i se substitueix per l'ambició de qualsevol professió. Hom blasma els ^{mitjans} ~~mitjans~~ de comunicació

social, que s'han emparat de la dona per paraitzar-la i vendre-la. La TV és retrògada, diuen les activistes.

Aspectes generacionals.- Hi ha un enfrontament entre mares i filles, un acostament entre germans i germanes quant a les pretensions que tenen enfront dels pares (les nenes demanen motos). Hi ha enfrontament entre vells i joves, entre feministes més velles i feministes més joves, entre feministes d'un moviment contra les del moviment o sector més segregat, radical o retrògade, violent o estovat.

Per tant, només per via enumerativa, ^{ja} veiem si en té de matissos enriquidors el moviment pro drets de la dona.

Endemés, ens proposem de veure ara si aquest moviment té una incidència temporal o bé si modificarà el futur de la humanitat. Si depassa en conseqüències la seva etapa de formulació històrica. ~~Però que~~ ^{Petisc} sí, i ~~no~~ condicionarà l'home i la dona del futur.

Mirem com comença d'aparèixer la dona en la història. Comença d'aparèixer, socialment, en el neolític. Abans, en el ~~neolític solis~~

~~prehistòric~~

d paleolític inferior solia caminar al costat dels homes caçant com ells i l'única diferència -una càrrega més- era que de tant en tant havia d'infantar. A les caveres -paleolític superior-, tot i que estaven tots els membres d'una tribu barrejats en grans *caves*, possiblement començà una certa distribució de tasques i una funció social més específicament biològic-sedentària.

Al neolític, com que ja hi ha poblats, i cabanes unifamiliars, la dona supera la funció biològica i sedentària per esdevenir "mestressa de casa", l'eix de la casa.

La dona tingué orgull d'ésser-ho (1) perquè era un millorament: almenys no li calia anar a caçar cada dia).

(2) perquè tenia unes tasques específiques, exclusives (falsa superioritat: el forn, l'endrega el rebost, l'educació dels petits)

(3) Perquè es crea una mística de la feminitat, que és un invent neolític (Culte al cutis, a la virginitat, al misteri del ventre, a la fertilitat: la dona flor, la dona com a premi i repòs del guerrer, del cap de casa).

Ara bé, les mitologies no són mai unidireccionals : calia crear unes excepcions, mítiques, que representessin la dona coratjosa, capaç de lluitar, de manifestar un heroïsmes fins i tot violent, i aquesta idea de la dona guerrera, o lluitadora la trobarem a les ~~mitologies~~ mitologies antigues, com a reflex de mites anteriors : Atena, les amazones, Clèlia entre els romans...

Aquesta dinamització d'alguns arquetipus femenins que no eren dones de sa casa, i que resultaven més coratjoses que els varons, *actuava* com un premi de consolació, per si mai la dona pensava que l'estaven ensarronant amb la llar i la ~~conformitat~~ conformitat.

Però, si, com ~~mai~~ pretenen alguns, la majoria de dones s'hi plegaven de bona gana, a ser dones de sa casa, llavors tenien un seguit de consideracions socials i d'estanding (seguretat, consideració, joies) i discriminació de classes : la dona rica és més bella, més ben vestida, disposa d'esclaves, no té les mans estropellades... d'aquí a donar festes a casa només hi ha un pas. *Literatura rosa*

No crec que la bona dona del [redacted] neolític protestés contra aquest estat de coses: semblava molt natural, i era un progrés respecte del paleolític inferior i el ramat d'homínids. Així la dona es va acostumar a :

- 1- tenir una figura personal
- 2- a ser desitjada
- 3- a buscar un company (generalment per sempre)
- 4- a pretendre un status social.
- 5- a tenir una casa, o aspirar-hi
- 6- a tenir fills i considerar-los ben seus.

A Roma el marit donava a la dona ,en mullerar-se, la clau, l'aigua i el foc.

Encara estem igual: tothom qui, des d'una escala social deprimida vol millorar, somia això (veg. anuncis a la TV; dinàmica de creixement)

La societat ha evolucionat econòmicament vers el consumisme: i així la dona ha estat un suport valuosíssim de la societat de consum. Aquesta societat està muntada sobre la imatge de la dona en tant que:

- mestressa de casa
- amant
- mare
- enveja de les altres dones
- dona independent i lliure...per comprar.

Aquest ~~un~~ coixí múltiple creat a la dona ha arribat a cansar-la.
De moment podem estratificar les dones en tres capes :

- a- la conformada, acceptant el paper tradicional, predominant al món occidental.
- b- protestatària a mitges.
- c- activista.

la primera (a) és conformada per ^{edat} temor, debilitat, manca de preparació, manca de coratge o de convicció, tradició socio-religiosa, creença que les valors positives de la feminitat tradicional són superiors a totes les altres valors que se li volen imposar.

la segona ^(b) entén que pot tenir un paper més actiu, menys a remolc dels homes, especialment perquè potser un dia haurà de defensar-se en la lluita per la vida...però no gosa moure's per :

- por d'un fracàs, de sentir-se desemparada,
- comoditat
- presència ,a darrera hora, de tabús.

D'una i l'altra estan condicionades per raons culturals

- la tercera (c)), l'activista, ha anat manifestant-se en 100 anys, en
- demanar el vot,
 - el dret a treballar - el dret a l'esport, (sortir lliurement)
 - el dret a salari digne.
 - el dret al divorci i l'avortament
 - el dret al propi cos (maternitat en solteria...)
 - el dret a lleis no discriminatòries, especialment quant a violència procedent dels homes (jutges francesos i llur escepticisme davant la violació).

Lliguem ara això amb la rebel·lió juvenil.(Co-ed, residències/estudiantils mixtes, promiscuitat), de forma que de les exigències de treball digne, vot, esport, divorci, hem passat a un predomini -entre les noies- del tema de la llibertat del propi cos com un reflex de la llibertat de tota la persona.

A partir de 1960 el moviment identifica masclisme amb establiment, institucions contestables amb sentit històric de l'home com aquell qui fa, mentre que la dona és la qui és. Etapes principals últimes :

- Descobriment a la meitat dels anys 60s que fins i tot les dones del moviment negre eren considerades "seguidores" dels homes. Conclusió: "el racisme és només un brot del sexisme".

Elaboració d'una constatació : les dones són el grup internacional més oprimides: són oprimides a casa, -per tota la família - en la intimitat per un home, al carrer perquè se'ls dona treball menys remunerat, comparteixen amb els negres i els obrers la pobresa ^{social} _{econòmica} o els immigrants, comparteixen amb els estudiants ~~ser~~ objectes de manipulació ideològica, comparteixen amb grups marginats (Hippies) la necessitat d'una contracultura.

Els cal estar presents en tots els moviments de protesta i a la base. Es injust que augmenti llur educació universitària i això no pugui anar en benefici de totes les dones. (als EE.UU, el 40 % de dones són universitàries...a la resta entre el 20 i el 25%)

Per saber les Raons ~~que donen~~ per haver d'estar en tots els moviments de protesta -i a la base- que es produeixen al món ^{es fan} Una reflexió sobre els components de la lluita femenina :

- El moviment feminista es nodreix bàsicament de la classe mitjana.
 - la classe elevada } és conservadora per egoisme
 - } és alliberada en immoralitat.
- la classe baixa no té temps més que per pensar a accedir a classe mitjana.
- la classe mitjana és la que realment no pot acabar de fer el que vulgui.

no voldria fer molt -

~~Reflexions que es fa aquest moviment, nodrit de classe mitjana:~~

1- el moviment, històricament, ha estat lent

1918 a Anglaterra es dona el vot a les dones ...+ 30 anys i riques

2- el poder és un grup motor, i només el poder (del 42% passem al 100% si podem, i tindrem palanques.)

3- Una educació superior, però, no és suficient, si la dona no té incidència laboral i decisió elevada :

a) treball només en llocs de servei (quasi mai membres del senat, gerents PDG, sacerdots)

b) no serà la universitat un lloc de discriminació futura?

→ (secretàries, cambreres de vol, infermeres, mestres, pediatres o ginecòlogues -limitació)

*no psiquiatres
no traumatòlogues.*

4- una reflexió geogràfica

a- en alguns països no s'ha avançat gens.

b- en zones rurals o deprimides quasi gens (Itàlia...)

(En les zones deprimides les dones són, des de xiques,

educades per a l'home, el qual les traurà de la misèria: les noies són enfrontades competitivament l'una amb l'altra: expressions com flor de paret, vestir sants... La qui triomfa és la que s'ha col·locat (Las de Caïn)

5- Tot és degut que aquest és un món ^{no} ~~equilibrat~~. La dona acceptà de quedar-se a casa, i ha quedat desvinculada de la necessària distanciació cosa-persona : l'home fa i jutja, la dona sent i endevina. A perdre. Això només pot fer augmentar el sexisme i el xovinisme mascle.

6- Tal vegada el secret estigui basat en la renovació de les legislacions i dels pressupòsits del treball al món, tal com diu Simone de Beauvoir. (Es pot fer dins el capitalisme? O dins el comunisme?)

7- Més radicalment, un sector anarquista propugna una revolució total. Si la dona és víctima ara d'un sistema, ho serà de tots. A fora!

Es, diguem-ho una vegada més, una qüestió cultural, de relegació de la dona, de no-intervenció de la dona. Certament que convé que ella també canviï internament, que la seva actitud davant el món sigui una altra, que aconseguixi -alguns bíblegs i psicòlegs ho veuen molt difícil - de distanciar-se de les coses i mirar-les amb la mirada agressiva i crítica i no-implicada de l'home, del baró. Es a dir, són les dades de tota una problemàtica múltiple, que hi juguen. I hi ha, no ho oblidem, les reaccions extremes : ara hi comencen d'haver homes que deixen que la muller treballi, ells abandonen llur ocupació i es queden a casa ^{fent la neteja i la cuina.} : ~~hommes-ménage~~, en diuen els francesos. No són molts casos, però així i tot aquest és un capgirament de la qüestió que tampoc no convenç, perquè només inverteix els termes del problema, i, ara com ara, endemés, demana un coratge extraordinari : ja podeu imaginar què diu la societat d'aquests feiners. El que convindria és un equilibri, i l'equilibri en una societat que deriva directament de la patriarcal jueva i cristiana és francament quasi inassolible: perquè hi ha la família, concebuda com una cèl.lula amb una casa, i la lluita per destruir aquest concepte de casa i de família encara ha de plantejar-se.

Ara bé, la lluita serà llarga, tant si s'enfoca des del capitalisme moderat, des del socialisme com des de l'anarquisme o comunisme. Perquè hi ha, al darrera, la relació home-dona, que ho ~~regula~~ ^{mediatitza} ~~una mica~~.

Es a dir, com que la relació home-dona en tant que natural, existeix al marge de qualsevol formulació política o reivindicativa, enterbolirà el moviment d'alliberament femení, perquè àdhuc els homes que hi simpatitzen no poden oblidar que, un moment o altre, entraran en aquella relació (Paris cap a Vincennes maig 1968 : despulleu-vos : Sabeu el que us convé ?)

Per tant, les bases fins ara col·locades per a un~~a~~ alliberament de la dona potser no són vàlides. Potser cal anar a una revolució més total que remunti la història i arribi fins als orígens del regne animal (Shulamit Firestone , La dialèctica del sexe).

Aquesta mateixa autora proclama que la revolució feminista pot portar a un rearranjament de tot el món :

" Una revolució feminista podria ser un factor decisiu per a l'establiment d'un nou equilibri ecològic: l'atenció a l'explosió demogràfica, un desplaçament de la importància atorgada a la reproducció cap a la contracepció i les exigències de ple desenvolupament de la reproducció artificial fornirien una alternativa a les opressions de la família biològica: la cibernètica, en canviar la relació de l'home amb el treball i el salari, en transformar l'activitat de treball a joc (activitat exercida per la seva pròpia finalitat) permetria una total redefinició de l'economia, incloent-hi la unitat familiar en la seva capacitat econòmica . La doble maledicció, que l'home es guanyaria el pa amb la suor i que la dona pariria amb dolor serien abolides per la tecnologia per tal de fer la vida humana, per primera vegada, una possibilitat."

I afegeix : " Cal la reintegració del mascle (mode tecnològic) en la femella (mode estètic) per crear una cultura andrògina que sobrepassi els cims d'ambdós corrents culturals ...una mútua cancel·lació una explosió de matèria-antimatèria que acabi en una cultura pròpia...

Com es lliga això amb els grups ecologistes que han retornat a fer vida ~~activista~~ ^{rural}, infanten criatures, fan ioga i mengen productes naturals refusant totes les teories polítiques i socials ? Són les dones en aquests grups naturistes més esclaves que les furioses activistes que col.loquen ^{casen} bombes a les fàbriques, interrompen mitings d'homes ^{au xecant} ~~amb~~ orinals decorats amb cintes rosa o brandint tisores ~~per tallar el que sigui als homes ?~~ *com a símbol de venjança ?*

De tota manera, podem preparar-nos a dir que la rebel·lió de la dona s'ha produït i que ^{aparentment} adreçada amb virulència contra l'home, és , en realitat, contra la ~~la~~ societat que aquest ha creat que va dirigida. I que modificarà la família del futur, ⁱ les relacions home-dona en tant que les ha pintades una educació religiosa, una educació política com inamobibles i establertes pels segles dels segles. Hi haurà ^{trau} mes, violències, drames amagats, però val més que els homes cooperin a buscar un equilibri que no que radicalitzin actituds dominants.

Avui, ningú no vol ser dominat. Ni tenir la sensació que l'estan tractant com una criatura. Jo, ^{o que l'obliguen ---} no voldria abusar pas més. Em retiro discretament...

Com es lliga això amb els grups ecologistes que han retornat a fer vida natural, infanten criatures, fan ioga i mengen productes naturals refusant totes les teories polítiques i socials ? Són les dones en aquests grups naturistes més esclaves que les furioses activistes que col.loquen bombes a les fàbriques, interrompen mitings d'homes amb orinals decorats amb cintes rosa o brandint tisores per taller el que sigua als homes ?

De tota manera, podem preparar-nos a dir que la rebel·lió de la dona s'han produït i que ,adreçada amb virulència contra l'home, és .en realitat contra la rsocietat que aquest ha creat que va dirigida. I que modificarà la família del futur,ⁱ les relacions home-dona en tant que les ha pintades una educació religiosa, una educació política com inamobibles i establertes pels segles dels segles. Hi hauran traumes, violències, drames amagats, però val més que els homes cooperin a buscar un equilibri que no que radicalitzin actituds dominants.

Avui, ningú no vol ser dominat. Ni tenir la sensació que l'estan tractant com una criatura. Jo, no voldria abusar pas més. Em retiro discretament...